

Fokus 3 Sjöar

För bättre vatten i och kring
Sövdesjön, Snogeholmssjön, Ellestadssjön

PROJEKTBSKRIVNING

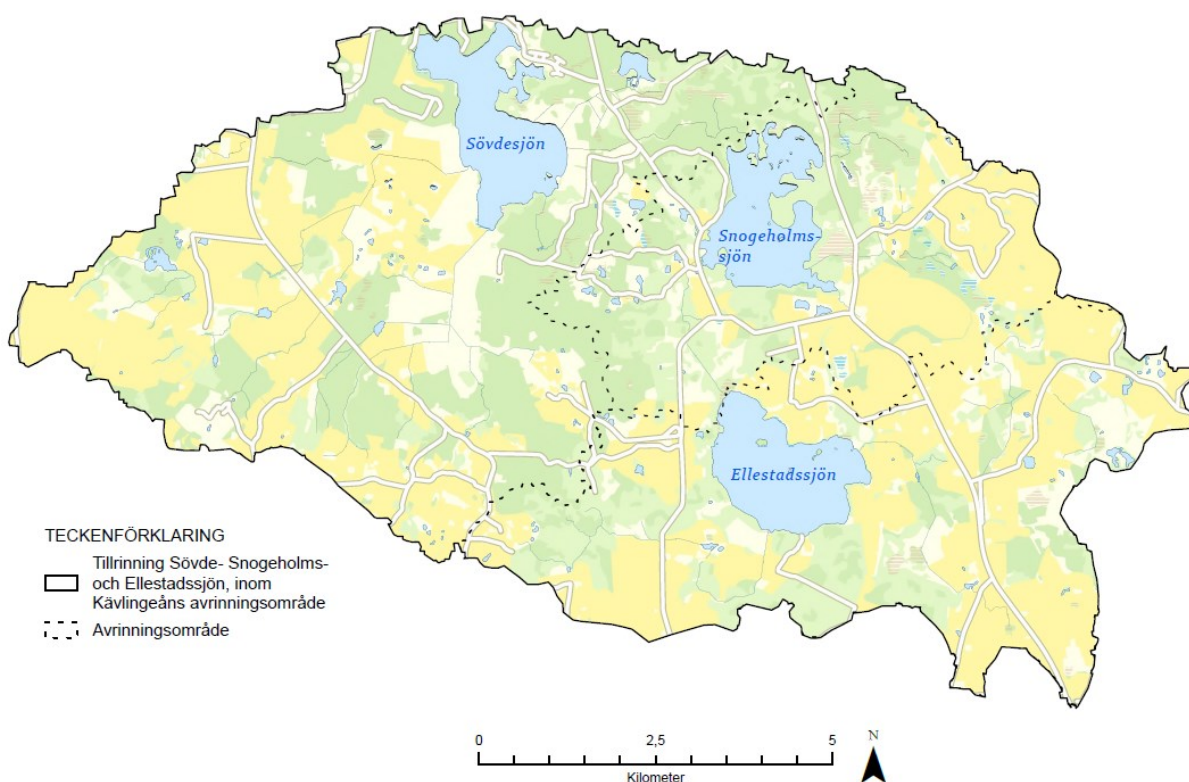
Uppdaterad: 2026-03-05

Bakgrund till initiativet

Sövde byalag har en aktiv miljögrupp som under 2024 kontaktade Kävlingeåns vattenråd angående att starta ett projekt kring att förbättra vattnet i Sövdesjön med omnejd. Miljögruppen hade även under 2024 tagit prover i 7 av tillflödena till Sövdesjön för att kartlägga var näringsbelastningen kommer ifrån. Sportfiska i Sövdesjön hörde också av sig angående samarbete med vattenrådet. Kävlingeåns vattenråd föreslog att arbeta med liknande upplägg som Fokus Vombsjön (<https://fokusvombsjon.se/>), ett lyckat projekt för bättre vatten i Vombsjön som vattenrådet och Sydvatten driver. En arbetsgrupp för att driva arbetet med Fokus 3 Sjöar utformades och startades upp under 2025. Projektet är en del av vattenrådets ordinarie arbete och har därmed inget slutdatum. <https://kavlinge.se/fokus-3-sjoar/>

Arbetsområdet

De tre sjöarna är sammanlänkade via sin tillrinning där vattnet i Ellestadssjön rinner via Snogeholmssjön, via Sövdesjön, vidare till Klingavälsån, för att sedan nå Kävlingeåns huvudfåra och slutligen Lommabukten. I projektet Fokus 3 Sjöar bestämdes det att man inte bara kan arbeta med en av dessa sjöar, utan behöver ta ett helhetsgrepp om alla tre sjöarnas tillrinningsområden, eftersom de alla är sammanlänkade. De tre sjöarnas, samt deras tillrinningsområden, inom Kävlingeåns avrinningsområde är därför projektets arbetsområde (Figur 1 nedan). Arbetsområdet stäcker sig över 2 kommuner, Sjöbo kommun och Ystads kommun.

Figur 1. Fokus 3 Sjöars arbetsområde, de tre sjöarna samt deras tillrinningsområden inom Kävlingeåns avrinningsområde

Problembild

Ingen av sjöarna uppnår god status enligt VISS och samtliga har problem med för mycket fosfor, för mycket växtplankton och dåligt siktdjup. Näringen rinner vidare till Kävlingeåns huvudfåra via Klingavälsån, och slutligen ut till Lommabukten som periodvis drabbas av syrefattiga bottenar pga näringsbelastningen. Vid sammanställning av sjöarnas status under början av 2025 visade det sig att Ellestadssjön har de högsta koncentrationerna av totalfosfor och det sämsta siktdjupet av de tre sjöarna. Enligt EU:s vattendirektiv ska samtliga tre sjöar ha uppnått god ekologisk status till senast 2033. Sjöarna och deras närområden har höga rekreativa värden och används för bad, fiske, vandringsleder, kanotpaddling med mera. Kävlingeåns vattenråd har i dagsläget (2025) endast en provpunkt i sitt recipientkontrollprogram, som ligger i Sövdesjöns utlopp. Provtagning genomförs även inom den Regionala miljöövervakningen (RMÖ) i infrekventa perioder från år 1946. Idag provtar man inom RMÖ 4 ggr/år i Ellestadssjön och 1 gång/år i Snogeholmssjön respektive Sövdesjön.

Projektets vision

De tre sjöarna och deras omgivande natur- och vattenmiljöer är rena, levande och balanserade och bygden är förenad i engagemanget för vattnets bästa

Projektets syfte & mål

Projektets syfte

Projektets syfte är att förbättra vattnet och vattenmiljöerna i de tre sjöarna Sövdesjön, Snogeholmssjön och Ellestadssjön, samt i deras tillrinningsområden.

För att uppnå detta behöver vi arbeta på olika plan, projektet är därmed indelat i 3 ben;

- **Samverkan** - engagera och informera markägare och lokalbefolkning
- **Åtgärder** – vattenvård ex våtmarker, reduktionsfiske m.m
- **Övervakning** - provtagning, uppföljning av resultat, samverka med forskning

Figur 2. Projektets tre ben för att uppnå bättre vatten i de tre sjöarna

Övergripande Mål

Det övergripande målet är att nå kvalitetskraven enligt EUs vattendirektiv gällande de tre sjöarna samt deras tillrinningsområden. Detta innebär bland annat:

- *Minska övergödning*
- *Jämna ut vattenflöden och därmed minska risken för översvämningar och torka*
- *Förbättra förutsättningarna för bevattning*
- *Förbättra förutsättningarna för grundvattenbildning*
- *Minska halterna föroreningar*
- *Förbättra förutsättningarna för biologisk mångfald och rekreation*
- *Stärka ekosystemtjänsterna i området*
- *Minskade utsläpp av koldioxid på exempelvis utdikade torvmarker*
- *Förbättra fiskförvaltningen och möjligheterna för fiskars fria vandringsvägar*
- *Minska övrig negativ inverkan på sjöarna orsakad av mänsklig aktivitet*

Mål Samverkan

- Hålla kontinuerliga arbetsgruppsmöten för att driva projektet framåt
- Skapa fördjupad lokal samverkan, samla och samordna aktörer i arbetsområdet
- Främja lokalengagemang och kunskap om bättre vatten hos de närboende och övriga allmänheten genom evenemang, föredrag och informationsspridning
- Etablera särskild kontakt med de stora markägarna intill sjön
- Samverka med skolor, universitet, forskning etc

Mål Åtgärder

Samtliga åtgärder nedan är avhängda på berörd markägares vilja och intresse till själva genomförandet.

- Kontinuerligt verka för att engagera till genomförandet av vattenvårdsåtgärder i tillrinningsområdet
- Kartlägga och bekämpa invasiva arter i vattenmiljöer
- Verka för ökade rekreativvärden och tillgänglighet i området
- Kontinuerlig uppdatering kring nya metoder, teknik för rening av vatten och sjömiljöer.
- Upprätta en plan för reduktionsfiske

Mål Övervakning

- Upprätta och genomföra ett provtagningsprogram för de tre sjöarna
- Följa upp genomförda åtgärder med provtagningar, samt publicera resultat
- Samarbeta med forskningen

Vattenvårdande åtgärder

Genomförande av åtgärder kommer endast ske när samtycke från berörd markägare finns.
Exempel på vattenvårdande åtgärder som kan ingå i projektet är:

Våtmarker	Åtgärder för intern fosforbelastning
Bevattningsvåtmarker	Återvätningar
Dräneringslösningar	Behovsanpassade skyddszoner
Underhåll av befintliga vattenanläggningar	Trädplanteringar eller annan vegetation
Fiskvägar/omlöp	Åtgärder för flödesreglering
Tvåstegsdiken	Erosionsskyddande åtgärder
Reduktionsfiske	Åtgärder vid utsläppskällan
Sjörestaureringar	Reningsfilter
Restaurering av rätade/kulverterade vattendrag	Biotoprestaurering
Rekreatiönsåtgärder	Innovationer för bättre vatten
Bekämpning av invasiva arter i vattenmiljöer	

Tabell 1. Förslag på olika vattenvårdsåtgärder som kan bli aktuella inom projektet

Organisation

Arbetsgruppen leder och driver arbetet i Fokus 3 Sjöar framåt och sammankallas ca 4 gånger per år. Kan öka och minska vid behov. Projektledare är Kävlingeåns vattenråd som också är sammankallande till möten. Projektet är en del av vattenrådets ordinarie arbete och har därmed inget slutdatum. Arbetsgruppen består av representanter från:

- Kävlingeåns vattenråd
- Byalaget i Sövde
- Sportfiska i Sövdesjön
- Destination Snogeholm
- Friluftsförbundet
- Markägarrepresentant
- Sjöbo kommun
- Ystads kommun
- Länsstyrelsen Skåne
- Biosfärsområdet Storkriket

Samarbete med CEC, Centrum för klimat och miljö, Lunds Universitet har inletts under 2025.

Listan kan komma att uppdateras med fler representanter eftersom, men gruppen bör hållas så liten som möjligt för enklare arbetsgång. Övriga intressenter/organisationer/aktörer bjuds in för dialog vid behov.

Protokoll från arbetsgruppsmöten publiceras under vattenrådets hemsida;

<https://kavlinge.se/fokus-3-sjoar/>

Figur 3. Arbetsgruppsmöte 11 nov 2025 på Hemvärnsgården i Sövde

Metod

Kävlingeåns vattenråd kommer bedriva åtgärdsprojekt inom Fokus 3 Sjöar på samma sätt som övriga vattenvårdsprojekt bedrivs inom vattenrådet. Vattenrådet projekterar, utreder m.m. genom sin upphandlade konsult för vattenvårdsprogrammet. Övrig upphandling av konsult kan ske vid behov för specifikt projekt. Lund (där vattenrådet har sitt kansli), Sjöbo och Ystads kommun kan erbjuda vissa tjänster inom projektet.

Ekonomi

Projektet finansieras till en början av egen finansiering från Kävlingeåns vattenråd och eventuellt övriga parter i arbetsgruppen. Externa bidragsansökningar kommer vara aktuella för projektets tre ben, exempelvis LOVA, LONA, Fiskevårdsmedel, HaV, med mera.

Kontakt

Projektledare Therese Parodi
 Samordnare Kävlingeåns vattenråd
therese.parodi@lund.se
 046-359 47 63